

Säkerhetsaspekten är alltid i bakhuvudet

Vi går från en fri marknadsekonomi till en strategisk kapitalism där staten intervenerar i centrala branscher. All säkerhetspolitik har en ekonomisk grund.

EKONOMISK RESILIENS var temat för Hankens, Ekonomiska samfundets och Handelsgilletts samordnade toppseminarium den 10 februari i Hankens festsal¹. Diskussionen, som modererades av Hankens arbetslivsprofessor och biträdande prorektor **Christina Dahlblom**, utgick från frågan om vi har en skottsäker ekonomi.

I sitt inledningsanförande betonade Europa- och ägarstyrningsminister **Joakim Strand** från SFP att det finns en ekonomisk grund för all säkerhetspolitik. Resiliensen föds i företag som vågar ta risker i en värld där geopolitiken styr allt i handel, dataflöden och kapital. Strand drog en lans för det nordiska samarbetet som i hans ögon är i nyckelställning när det gäller att möta utmaningarna och ha en gemensam värdegrund som gör det möjligt för staterna att agera effektivt och kraftfullt.

I EN DISKUSSION med ämnet "världen av idag ur geoeconomisk synvinkel" beskrev **Mikael Wigell**, vd för rådgivningsplattformen Economic Security Forum, den pågående förändringen som att investeringar screenas noga och blockeras ibland. Vi går från fri marknadsekonomi till en strategisk

Mikael Kosk
är redaktör
för Ekonomiska
samfundets tidskrift.

kapitalism där staten intervenerar i centrala branscher. Det har skett en fragmentering så att en superkontinent ersatts av en skärgård.

Alexandra Pasternak-Jackson, vd för handelskammaren Amcham, såg att förhållandet mellan företag och politiska ledare förändrats. Det finns export- och importkontroller och saker tar längre tid. Det finns en stor skillnad mellan varuekonomi och serviceekonomi, och konsumentekonomin är inte lika viktig för staterna. Trots allt är den globala ekonomin fortfarande relevant och för Finland är utländska dotterbolag viktiga genom att de står för en stor del av exporten. Finlands problem beskrev hon som "high potential, low performance".

Mikael Wigell formulerade det som att det finns onödig apati i Finland. Det uppstår en hel del lovande uppstarts företag och de borde hållas kvar i landet. Det gäller att "pick the winners". Det behövs effektivitet

och resiliens, och tillit är en bra konkurrensfördel.

I EN DEBATT om konkurrenskraft och investeringar, med **Esa Rautalinko**, vd för försvarskoncernen Patria, och **Eva-Lena Lundgren-Henriksson**, biträdande professor i företagsledning och organisation vid Hanken, betonades en helt ny nivå i det finsk-svenska och nordiska samarbetet. Enligt Lundgren-Henriksson har Finland blivit litet av en rollmodell för totalförvar. Det gäller att alltid ha säkerhetsaspekten och det nordiska i bakhuvudet. Det är Ukraina som varit vitaminsprutan.

Rautalinko är vd för ett företag som nått en miljard euro i omsättning och två miljarder i orderstock. Enligt Rautalinko har Finland investerat i försvarsteknologi tidigare än andra och utvecklat teknologier som USA inte har. Hoppet om fred i Ukraina förändrar inte behovet av utrustning, som kommer att växa snabbare. Det är viktigt att det finns företag som öppnar vägen och bygger upp nätverk. Det gäller att gå från start-up till scale-up.

Rautalinko såg framför sig 40 000 fler anställda i försvarsföretag om 10 år och en omsättning på 12 miljarder euro. Han frågade sig om vi är tillräckligt internationella i Finland. Vi måste lära oss kommunicera, åka ut i världen och öppna nya marknader.

Enligt Pasternak-Jackson har finländarna dock klarat sig galant i USA med en ökning av försvarsexporten på 30 procent per år. Det krävs mera ledarskap kring positiviteten, en rationell optimism.

I DEN AVSLUTANDE paneldiskussionen böljade ämnet mellan den säkerhetsrelaterade ekonomin och Finlands ekonomiska förutsättningar i allmänhet. Minister Strand drog ner en skrattsalva med att berätta att han nästan fått tennisarmbåge av alla invigning-

ar av nya produktionsanläggningar i Vasa. Enligt ministern finns världens bästa modell för samarbete i Vasa. Vart tredje fartyg i världen är beroende av teknologi därifrån.

Överlag är den tillverkande industrin fortfarande en grund att stå på. Det gäller att gå ett steg högre upp i förädlingsvärdet, bland annat rörande hållbara energilösningar. Kompetensförsörjningen är den överlägset viktigaste enskilda faktorn. Därtill hör satsningar på forskning och utveckling.

Gällande Finlands förmåga att locka till sig investeringar påminde Pasternak-Jackson om att det inte är skatten som avgör utan att kunna visa att landet verkligen vill ha investeringarna. Natomedlemskapet har ökat förtroendet, vi är öppna, internationella och attraktiva.

Alla panelister ville uppmana företagen att anställa mera sommarjobbare. Det behövs framtidstro för alla generationer, annars fragmenteras samhället. Utbildningssystemet ska stödja framtidsbranscher. Det kan bli arbetskraftsbrist snabbare än vad vi tror.

DET TVÅ TIMMAR LÅNGA seminariet blev som en snabbspolning av de viktigaste frågorna i en ekonomi som bestäms av geopolitiska och strategiska faktorer, och har säkerhet som drivkraft. De både oroad och hoppfulla inläggen om hur Finland lyfter sig från en viss apati som rätt blev en biflod till huvudflödet.

Det som inte djupare behandlades var hur den "skottsäkra ekonomin" påverkar ägarstrukturerna. Stater har en styrande funktion i ett säkerhetsbaserat näringsliv och där finns en ny blandning av statligt och privat ägande. Vad ägandet och styrningen innebär för marknadsekonomin kunde vara ämnet för ett seminarium i sig.

Begreppet resiliens kan kanske definieras som flexibilitet och anpassningsförmåga i svåra förhållanden, reds anm.